

ESVY

Etelä-Suomen Luonnonmukaisen Viljelyn Yhdistyksen jäsenlehti 2/2008

GMO -VAPAA SUOMI

MIELNOSOITUS KESKIVIKKONA

24.09.2008 KLO 10-12

EDUSKUNNAN

PORTAILLA

NYT

Puhtaan suomalaisen ruoan tuotanto turvattava!

Maa- ja metsätalousministeriö on tehnyt luonnoksen rinnakkaislakiesityksestä, joka mahdollistaa geenimuunneltujen kasvien viljelyn Suomessa. Lakiesitys on luomutuotannon kannalta musertavan huono. Lähtökohdiltaan se ei pyrikään estämään muuntogeenisten aineosien leviämistä luomu- eikä tavanomaisille pelloille, vaan ainoastaan ehkäisemään leviämistä ja siitä tulevia haittoja. Sisällöltään lakiesitys suorastaan kannustaa kokeilemaan muuntogeenisten kasvien viljelyä, sillä saastunnan sattua valtio maksaa vahingot, eikä saastunnan aiheuttajan tarvitse muutakuin todeta, että rapatessa roiskuu, jos hän on muuten toiminut lain ehtojen mukaan. Ja niiden mukaanhan on muuntogeenisen viljelijän helppo toimia, sillä lain ehdot on tehty niin löysiksi, ettei niiden noudattaminen vaadi gm-viljelijältä juuri mitään.

Pidät kädessäsi ESVY -lehden kakkosnumeroa. Lehden tarkoituksena on tiedottaa jäsenistölle ja yhteistyötahoille alueen ajankohtaisista luomuasioista. Otamme mielellämme vastaan valmiita artikkeleita ja juttuideoita. Toimitus varaa oikeuden muutoksiin.

ESVY

**Etelä-Suomen
Luonnonmukaisen
Viljelyn Yhdistys**

Etelä-Suomen Luonnonmukaisen Viljelyn Yhdistys

• 1. vuosikerta • No 2/2008

kotisivu: www.esvy.fi

Päätoimittaja: Jukka Lassila puh. 050-529 0482

Taitto ja ilmoitusaineisto: Eero Mattila puh. 0400- 790 889

Toimituksen osoite: Pajalantie 341, 04300 TUUSULA

Toimitusneuvosto: Antti Vehnämäki, Arto Hanelius, Tuula Pietilä, Jaakko Luukkonen, Henrik Alden, Teija Heikkinen

Kansikuva: Auringonkukkapelto. Kuvaaja: Teija Heikkinen

Lakiesityksen puolustajat antavat ymmärtää, että on kuitenkin hyvä, jos laki saadaan aikaan. Sillä se selkeyttäisi korvausmenettelyä. Lakiluonnoksen mukaan saastunnan kohteeksi joutuneelle luomuviljelijälle ei kuitenkaan korvattaisi muuta kuin sadon hinnanerotus muuntogeenisen ja luomutuotteen väliltä. Tämä on täysin riittämätöntä, sillä viljelijälle sekä jalostavalle portaalle aiheutuneet imago ja muut välilliset haitat ovat huomattavasti suuremmat. Viljelijän elämäntyötä ei korvata yhden vuoden hinnanerotuksella. Se jää arvattavaksi, mitä kustannuksia luomuviljelijälle tuo sadon osoittaminen gmo-vapaaksi, kaikin tarvittavin mittauksin ja tarkastuksin, sen jälkeen kun muuntogeeniset kasvit ovat täällä viljelyssä.

Voi vain arvata syitä, miksi lakiesitys on tehty luomun kannalta niin surkeaksi. Voisiko yhtenä syynä olla susi lampaan vaatteissa?

MMM:n muuntogeenisen kasvintuotannon ykkösvirkamiehenä toimii Jussi Tammissola, joka on kunnostautunut julkisuudessa mm. luomuvihamielisine ja GM-viljelyä puolustavine puheenvuoroineen. Virkamiehen tehtävä ei ole ministeriön maatalouspolitiikan linjaaminen, eikä lakien kirjoittaminen yksipuolisesti. Tästä syystä kyseisestä virkamiehestä on tehty valitus Maa- ja metsätalousministerille.

MTK ei ole julkisuudessa, eikä lausunnossaan rinnakkaiselolaista, kantanut huolta luomuviljelyn tulevaisuudesta. Vaikka luulisi nykyisten tuotantomuotojen tuotantoedellytyksien turvaamisen olevan sille tärkeämpää, kuin uuden, olemassa olevia tuotantomuotoja haittaavan, tuotantomuodon maahan tuominen.

Ainoa tapa säilyttää kaikkien tuotantomuotojen toiminta edellytykset, myös tulevaisuudessa, on pitää Suomi GMO-vapaana. Rinnakkaielolakiesitystä ei saa hyväksyä, ja viljelijöiden on näytettävä mielipiteensä nyt!

ESVY ry:n puheenjohtaja Jukka Lassila

Tuusula 21.9.2008

ESVYn joukkue Arto Hanelius, Jukka Lassila, Teija Heikeinen lähdössä Kansalasta kohti Porvoota.

ESVY mukana lähiruokaviestissä

Suomussalmelta Helsinkiin poljettu Lähiruokaviestin huipentui Helsinkiin Hakaniemen torille. Tänä vuonna viestin vetoomuksissa haluttiin korostaa lähiruuan käyttämistä julkisissa ruokapalveluissa.

Lähiruokaviestin hankepäällikön ja Pro Lähiruoka -joukkueen kapteenin Irma Kärkkäisen mukaan lähiruuan käyttöä julkisissa ruokapalveluissa voitaisiin selvästi lisätä.

– Ammattikeittiöissä on havahduttu ymmärtämään lähiruuan tärkeys nykypäivän valvutuneiden kuluttajien myötä. Esimerkiksi sairaaloissa tai kouluissa tarjottujen aterioiden raaka-aineiden alkuperä on helppo jäljittää, kun hankintoja tehdään läheltä. Erityisesti ruuhka-Suomessa lähiruokaa voitaisiin tarjota aiempaa enemmän: lähiruoka on ammattikeittiölle hyvä myyntivaltti, Kärkkäinen sanoo.

MTK:n ruokakulttuuriasiamies Jaakko Nuutila puolestaan korosti lähiruuan ekologisuutta ja taloudellista vaikutusta Suomessa.

- Ei ole ekologisesti järkevää rahdata ruokaa maailman ääristä, kun meillä on hyvä maa tuottaa turvallista ruokaa. Suomessa kasvatetussa viljassa ja kasviksissa on selvästi vähemmän raskasmetalleja muihin maihin verrattuna. Suomi sai porsaiden puhtaat salmonellapaperit ainoana EU:n 25 maasta. Ruoka työllistää palkansaajista joka viidennen. Julkisten ruokapalvelujen kotimaisuusastetta nostamalla voidaan luoda työpaikkoja lisää, Nuutila totesi viestin päätöstilaisuudessa.

Kestävään kehitykseen vetosi myös Finfood Luomun viestijoukkue.

– Luomutuotannon lähtökohtana on ekologinen, sosiaalinen ja taloudellinen tasapaino. Siksi luomuvaihtoja tekevä suosii lähellä tuotettua aina silloin, kun se on mahdollista, tiivistää yksikön johtaja Sampsa Heinonen.

Joukkueiden vetoomuksia torilla vastaanottivat muun muassa valtiovallan puolesta kansanedustaja Eero Reijonen ja Helsingin kaupungin edustajana Hankintakeskuksen ympäristöasiantuntija Perttu Pohjonen.

Lähiruokaviikkoja vietetään Suomen kouluissa, oppilaitoksissa, vähittäiskaupoissa ja ammattikeittiöissä viikoilla 36 – 39. (Finfood)

Pellonpiennarpäivä herätti laajaa kiinnostusta

30.7. järjestetyt pellonpiennarpäivät Arto Haneliuksen kotitalalla kokosi parikymmentä luomuviljelystä kiinnostunutta viljelijää. Tilalla tutustuttiin mm. härkäpapu-, kaura- ja vehnäkasvustoihin sekä lihaluujauhon käyttöön lannoitteena. Laajempi juttu ESVY-lehden seuraavassa numerossa.

Lähiruokaa koululaisille

Lähiruokaviikoilla yläasteikäiset nuoret ovat saaneet nauttia kotitalouden tunneilla vaihteeksi muun kuin oman opettajan opetuksesta. Keväällä lähetetyt kyselyt yläasteille tuottivat tulosta muutamista kouluista Järvenpäässä ja Keravalla. Kyselyssä esiteltiin mahdollisuutta saada ulkopuolinen puhumaan nuorille Puhtaasta lähiruoasta. Näistä muutamista kouluista vastattiin opettajien suuren kiinnostuksen takia. Asiaa pidettiin tärkeänä ja oppikirjoissa aihetta käsiteltiin liian vähän. Selattuani kirjoja huomasin, että asiat kuten luomu, lähiruoka, geenimuunnellut

ruokatuotteet käsiteltiin yhdellä aukeamalla eikä terveellisyys paneuduttu ollenkaan. Aiheet esiteltiin pintapuolisesti eikä niitä esitelty vaihtoehtoina tai perusteltu mitenkään. Sekä opettajat että oppilaat saivat uutta tietoa luennon aiheista, jotka käsitelivät luonnonmukaisen viljelyn merkitystä luonnolle, ihmiselle ja ravinnolle, lähiruokaa, GMO-vapautta ja perusasioita oikeasta ravitsemuksesta. Puhdas lähiruoka –nimikkeen sisälle mahtui tarvittavan laajasti ravitsemukseen liittyvät tärkeät asiat. Luennon tarkoituksena oli toimia ajatuksia herättelevänä, ei tyrkyttää herkässä iässä oleville nuorille yhtä vaihtoehtoa. Viesti toimi toivomallani tavalla, vaikka harvat nuoret uskalsivat esittää kysymyksiä koko luokan kuullen. Esitetyt kysymykset olivat rohkeita ja haastavia, joista seurasi mielekästä keskustelua luennon päätteeksi.

Oppilaiden kiinnostus näkyi hiljaisena ja rauhallisena kuunteluna vakavin ilmein. Tiedettiin, että omaan hyvinvointiin voitaisi soveltaa kuultuja uusia asioita. Opettajat osasivat etukäteen kertoa oliko luokassa oppilaita, joiden tiesivät pohdiskelevan eettisiä ja terveydellisiä asioita ravitsemuksensa suhteen. Juuri siksi näen yläaste ikäisissä nuorissa paljon potentiaalia herättelemään uudenlaisia kulutustottumuksia, koska kyseisessä iässä haetaan sitä itselle sopivinta tyyliä ja tapaa elää. Uskalletaan pikkuhiljaa erottua muista. Muistan hyvin oman aattellisuuteni tuossa iässä. Kaveripiirissä sitä kunnioitettiin, vaikka epäilijöitä riitti joka lähtöön. Aikuisissa kyseenalaistusta tuntui riittävän enemmän. Toivottavaa on, että nykypäivän vanhemmat osaavat antaa nuorisolleen tilaa tehdä valintoja elintapojensa suhteen ja ottaa itse selvää terveyteensä liittyvistä asioista. Vanhempien kiinnostus nuoren innostusta kohtaan tukee omien tapojen löytymistä. Toivottavasti luennon aihe puhuttaa kotiväkeä yhtä lailla kuin opettajia ja oppilaita.

Opettajista löytyi mahdollisuus toteuttaa yhteistyötä jatkossakin. Jotkut kotitalouden opettajat innostuivat hankkimaan ruokatarvikkeet lähiruokaviikkojen aikana toteutettaville kotitaloustunneille lähiseudun viljelijöiltä. Näin nuoret pääsevät valmistamaan ruokaa läheltä tuotetuista ruoka-aineksista. Kouluista voi löytyä ruoan tuottajille uusia yhteistyökumppaneita. Ne aikuiset, joilta löytyy tietotaitoa nuorten kanssa yhdessä pohdiskelemaan kestävän kehityksen mukaisia elintapoja toivottavasti omaavat yhtä suurta innostusta kuin tapaamani opettajat. Suurin kiitos Puhdas lähiruoka –projektin toteuttamisesta kuuluukin opettajille.

Riemukasta syksyä!

Teija Heikkinen, Tuusula
luomuviljelijä, Esvyn jäsen.

Virallinen valitus Maa- ja metsätalousministeriön muuntogeenisen kasvintuotannon ykkösvirkamiehestä

Kansalaisten Bioturvayhdistys ry. on tehnyt virallisen valituksen maa- ja metsätalousministeriön virkamiehestä, joka vastaa geenimuunneltujen kasvien turvallisuudesta Suomessa.

Maa- ja metsätalousministeri Sirkka-Liisa Anttilalle osoitetussa valituksessa tuodaan esille erikoistutkijan avoin puolueellinen ja virkamiehelle sopimaton toiminta. Erikoistutkija on vuosikausia esiintynyt geeniteknikan ja sillä tuotettujen viljelykasvien innokkaana edistäjänä julkisissa tilaisuuksissa ja lukuisissa lehtikirjoituksissaan. Sanomalehtien yleisönosastoilla hän kiistää minkäänlaisten riskien olemassaolon..

Kansalaisten Bioturvayhdistys muistuttaa, että suomalaisen virkamiehen tulee olla puolueeton ja asioiden käsittelyssä tasapuolinen. Hänen tulee nauttia yleistä luottamusta, noudattaa muuntogeenisten eliöiden riskinarvioinnissa varovaisuusperiaatetta ja huomioida yleinen turvallisuus. Koska virkamiestä ei ole valittu poliittisilla vaaleilla, hänen tehtäviinsä ei kuulu linjata ministeriön toimintaa oman mielensä mukaisesti. Suullisissa ja kirjallisissa esityksissään hän antaa toimeksiantajilleen, medialle ja kansalaisille yksipuolisuudessaan harhaanjohtavaa tietoa jättämällä vailla huomiota kriittisempien, havaituista riskeistä raportoivien tutkijoiden argumentit. Virkamiehen tulee kunnioittaa poliittisten päättäjien tahtoa, eikä taivutella tai uskotella heitä omaksumaan omaa käsitystään ainoaksi totuudeksi. Valituksen kohteena oleva virkamies ei Bioturvayhdistyksen mukaan ole luotettava eikä tasapuolinen gm-viljelykasvien turvallisuutta arvioitaessa. Hänen tasapuolisuuteensa ja puolueettomuuteensa puute heijastuu jo hänen kotisivuillaan lukuisissa kirjoituksissa ja lähdeviitteissä. Yleisötilaisuuksissa ko. virkamies on leimannut ministeriönsä tukeman luonnonmukaisen tuotannon perustan taikauskoon perustuvaksi sekä kohtalokkaaksi tuottavuudelle ja luonnolle. Hän

julistaa luomutuotannon kohtalokkaaksi virheeksi, jonka väittää pahentavan maailman nälkätilannetta. Samalla hän kiistää YK:n ruoka- ja maatalousjärjestö FAO:n varoitukset olla turvautumatta gm-tuotantoon, joka ei tuo ratkaisua nälkäongelmaan. FAO suosittelee maataloudelle agroekologisiin kokemuksiin perustuvia menetelmiä, kuten luomumaataloutta ja kehitysmaille soveltuvaa monimuotoista pienviljelyä.

Tuore lakiluonnos muuntogeenisen, tavanomaisen ja luonnonmukaisen maataloustuotannon rinnakkaiselosta kuvastaa sen laatineen virkamiehen puolueellisuutta. Lakiesityksessä geenitekniikalla muunnettujen kasvien viljelyn edistäminen ohittaa kaikki turvallisuusnäkökohdat. Todetaan että sekoittuminen on väistämätöntä, mutta aiheutuvat kulut jätetään valtion maksettaviksi. Esityksessä ei pidetä ongelmana tavanomaisen ja luonnonmukaisen viljelyn gm-saastunutta ja toiminnan käymistä mahdottomaksi.

Maa- ja metsätalousministeriö ei voi nauttia kansalaisten luottamusta geenitekniikalla muunnettujen kasvien turvallisuuden arvioinnissa, mikäli tehtävästä vastaa puolueellinen henkilö. Tämän vuoksi Bioturvayhdistys vaatii ministeriötä pidättämään virkamiehen geenitekniikan valvontaan liittyvistä tehtävistä.

Lisätietoja:

Tri Liisa Kuusipalo, solubiologi, puh 050 547 6548, lisa@iki.fi ;
maataloustoimittaja Markku Rämö, Bioturvayhdistyksen pj, puh 050 500 2775, mramo@jippii.fi; Agrologi Hannes Tuohiniitty, Bioturvayhdistyksen sihteeri, puh. 050 409 5779, hannes.tuohiniitty@webinfo.fi, Seppo Lohtaja, luomuneuvoja, Biodynaaminen yhdistys, seppo.lohtaja@saunalahti.fi, puh. 050 555 7976.

ESVYn lausunto rinnakkaiselolakiesityksestä

Etelä-Suomen luonnonmukaisen viljelyn yhdistys esittää hallituksen lakiehdotuksen luonnoksen muuntogeenisestä kasvintuotannosta hylkäämistä. Ehdotus ei pysty takaamaan luonnonmukaisen maataloustuotannon harjoittamista alueellamme ja on näin ollen ristiriidassa jäsenistömme elinkeinonharjoittamisen mahdollisuuksien kanssa. Lain voimaantulo johtaisi luomutuotannon harjoittamisen mahdottomaan asemaan aiheuttamalla sille kohtuuttomia kustannuksia mm. saastuntariskin ehkäisemiseksi tehtävillä toimenpiteillä. Hankalimpaan asemaan joutuisi ensimmäiseksi luomu-rypsin viljely, jonka menekki on kokoajan kasvava, niin koti kuin ulkomailla. Tämä vaikuttaisi välittömästi myös luomukotieläintuotantoon, sillä mm. luomumaidontuotanto on hyvin riippuvainen luomurypsipuristeen saatavuudesta.

Lain tavoitteeksi kirjataan kaikkien tuotantomuotojen harjoittamisen mahdollisuuden takaaminen, mitä lakiehdotuksen sisältö ei mielestämme kuitenkaan luomutuotannon osalta takaa, ja on näin ollen ristiriidassa tarkoituksensa kanssa.

ESVY esittää että laista, muuntogeenisestä kasvintuotannosta, on tehtävä niin kattava, että se takaa kaikkien tuotantomuotojen harjoittamisen mahdollisuuden. Lain on katettava elintarvikeketjun kaikki osat ja taattava riittävät korvaukset kaikille saastunnasta ja saastuntariskistä kärsineille aiheutuneet kustannukset. ESVY puoltaa tekeillä olevaa vaihtoehtoista lakiesitystä muuntogeenisestä kasvintuotannosta, joka pystyisi nämä ehdot täyttämään.

Perustelut:

Luomutuotannossa hyväksytty geenimuunnellun aineksen pitoisuus on alle 0,1%, mutta rinnakkaiselolakiesityksen lähtökohdissakin sekoittumista pyritään ehkäisemään alle 0,9% tasolle, mikä on täysin riittämätön luomutuotannolle. Tämä lähtökohta johtaa siihen, ettei lain sisältökään ole millään muodolta sellainen, että se voisi olla luomutuotannon kannalta hyväksyttävä. Luomutuotannon kannalta olisi erittäin tärkeää, että laki olisi sellainen, että sen lähtökohtana olisi sekaantumisen kokonaisvaltainen estäminen. Sillä saastunnasta aiheutuvat tuotannon katkeamiset ja imagohaitat ovat tuotantomuodollemme tuhoisat.

SYKSYN TAPAHTUMAT:

GMO VAPAA MIELENOSOITUS EDUSKUNNAN PORTAILLA 24.9. KLO 10-12

Mukaan voi tulla myös traktorilla.

Maa- ja metsätalousministeriön tekemä luonnos gmo-tuotannon, tavanomaisen sekä luomutuotannon rinnakkaiselosta tarkoittaisi käytännössä nykyisten tuotantomenetelmien vaarantamista. Lakiehdotuksessa ei edes yritetä estää GMO-kasvien sekoittumista, joten käytännössä GM -viljelyn aiheuttamat ongelmat siirtyvät tavanomaisille viljelijöille, luomutuottajille sekä tietenkin kuluttajille. Suomalaisen maatalouden valtiksi muodostunut puhtaiden tuotteiden maine on vakavasti uhattuna. Tilaisuudessa puhuvat mm: kansanedustaja Erkki Pulliainen, viljelijä Pentti Mattila, solubiologi Liisa Kuusipalo.

3.10. GMO-VAPAA SUOMI –SEMINAARI KLO 12.45-16.00

Eduskunnan lisärakennuksen kansalaisinfo

Avaus Pentti Tiusanen.

Puhujina mm:

Ari Seppälä, Suomen mehiläishoitajien liitosta.

Jukka Lassila, luomuviljelijä

Anne Kalmari, keskustan kansanedustaja

Liisa Kuusipalo, solubiologi

ESVYN SYYSKOKOUS 24-25.10. PERNAJASSA.

Esvyn syyskokous pidetään Pe 24.10. klo:18.00 alkaen Isnäsin

Kaarnarannassa, Edöntie 142. Kokouksen jälkeen luvassa illanviettoa.

La 25.10. Tutustumisretki alueen luomutiloihin. Yöpyymismahdollisuus.

LUOMULIITON SYYSKOKOUS

19.-20.PÄIVÄ MARRASKUUTA MIKKELISSÄ

Tarkempi ohjelma ja aikataulu lähetetään jäsenkirjeessä ja seuraavassa Luomulehdessä.

Liiton hallitus kehottaa jäsenyhdistyksiä valmistautumaan huolella tuleviin henkilövalintoihin.

Kokouksen yhteydessä pidetään valkuaisrehuseminaari.

Etelä-Suomen Luonnonmukaisen Viljelyn Yhdistys ESVY ry

Föreningen för Södra-Finlands naturenlig odling rf,
Pajjalantie 341, 04300 TUUSULA
Internet-yhteys: www.esvy.fi

Yhdistyksen tarkoituksena on edistää luonnonmukaisesti viljeltyjen elintarvikkeiden tuotantoa ja luonnonmukaisen ravinnon käyttöä. Samalla yhdistys toimii näistä asioista kiinnostuneiden yhdyssiteenä Uudenmaan ja Hämeen alueella. ESVY:n jäseniksi ovat tervetulleita ammatti- ja harrasteviljelijät sekä luonnonmukaisesti viljeltyjen tuotteiden kuluttajat ja myyjät sekä muut yhdistyksen tarkoitusta edistävät henkilöt ja yhteisöt.

ESVYn tehtävänä on toiminta-alueellaan:

- tukea luomuviljelijöitä ja parantaa tuotannon teknisiä ja taloudellisia edellytyksiä
- kehittää luomutuotteiden markkinakanavia
- toimia jäsentensä yhdyselimenä Luomuliittoon ja muihin alan järjestöihin
- järjestää kursseja ja opintomatkoja

ESVYN HALLITUS 2008

Puheenjohtaja

Jukka Lassila
puh.050-529 0482
Tuusula

Varapuheenjohtaja

Arto Hanelius
puh. 0500-503 003
Tuusula

Hallituksen varsinaiset jäsenet:

Tuula Pietilä
puh. 0400-685 048
Hausjärvi

Antti Vehnämäki
puh. 050-3565 791
Hauho

Henrik Alden
puh. 040-5298 622
Loviisa

Jaakko Luukkonen
puh. 0400-807 244
Vihti

Eero Mattila
puh. 0400-790 889
Tuusula